

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 76/2019-16

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 7. februára 2019 v senáte zloženom z predsedníčky Ludmily Gajdošíkovej (sudkyňa spravodajkyňa), zo sudcu Ladislava Orosza a sudcu Miroslava Duriša predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátskou kanceláriou Zahradnikova.SK s. r. o., Štefanovičova 12, Bratislava, v mene ktorej koná advokátka JUDr. Jarmila Zahradníková, vo veci namietaného porušenia základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, základných práv podľa čl. 11 ods. 1 a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 4 Co 183/2016 z 19. septembra 2018 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKOVANÉ] o d m i e t a ako neprípustnú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 21. januára 2019 doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 Ústavy

Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základných práv podľa čl. 11 ods. 1 a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 4 Co 183/2016 z 19. septembra 2018 (ďalej len „napadnutý rozsudok“).

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že Okresným súdom Bratislava IV (ďalej len „okresný súd“) bolo pod sp. zn. 8 C 106/2003 vedené konanie o vypořádanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov medzi žalobkyňou [REDACTED], [REDACTED] (ďalej len „žalobkyňa“), a sťažovateľom ako žalovaným.

Okresný súd rozsudkom sp. zn. 8 C 106/2003 z 2. februára 2016 (ďalej len „rozsudok okresného súdu“) prvým výrokom rozhodol tak, že do výlučného vlastníctva sťažovateľa prikázal hnutelné a nehnuteľné veci bližšie špecifikované v tomto výroku a do výlučného vlastníctva žalobkyne prikázal hnutelné veci bližšie špecifikované v tomto výroku. Druhým výrokom zaviazal sťažovateľa zaplatiť žalobkyni na vyrovnanie podielov na vypořádanom majetku sumu vo výške 191 484 €, a to do 15 dní od právoplatnosti tohto rozsudku. Tretím výrokom rozhodol, že sťažovateľ a žalobkyňa sú povinní spoločne a nerozdielne zaplatiť súdny poplatok za vypořádanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov (ďalej len „BSM“) vo výške 11 489,04 € do 3 dní od nadobudnutia právoplatnosti tohto rozsudku a zároveň určil, že o trovách konania rozhodne do 30 dní od nadobudnutia právoplatnosti tohto rozsudku.

Krajský súd napadnutým rozsudkom potvrdil rozsudok okresného súdu v napadnutej časti týkajúcej sa rozhodnutia vo veci samej. V napadnutej časti týkajúcej sa poplatkovej povinnosti strán sporu za vypořádanie BSM rozsudok okresného súdu zrušil a vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Zároveň rozhodol, že žiadna zo strán nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania.

Sťažovateľ s poukázaním na existujúcu judikatúru vo veciach vypořádania BSM uvádza, „... ako Občiansky zákonník, tak aj ustálená početná judikatúra dovolacích súdov definuje veci slúžiace výkonu povolania iba jedného z manželov (t. j. podnik tohto manžela)

ako veci, ktoré sú vylúčené z bezpodielového spoluvlastníctva manželov, teda ako veci patriace do oddeleného majetku tohto manžela.“

Sťažovateľ v odôvodnení sťažnosti uvádza: „Z odôvodnenia rozsudku prvej inštancie, vyplýva, že súd mal za preukázané, že podnik resp. veci, ktoré ho tvoria sú oddeleným majetkom sťažovateľa. Je to zrejme jednak z dikcie súdu, ktorý opakovane označuje podnik za podnik žalovaného a aj z toho, že súd uložil sťažovateľovi povinnosť nahradiť do BSM hodnotu zodpovedajúcu hodnote podniku. Z výroku súdu prvej inštancie však vyplýva, že súd mal za preukázané, že podnik tvorí masu BSM, keďže súd prikázal z BSM tento podnik do výlučného vlastníctva žalovaného. Tieto dva výroky si vzájomne odporujú, a teda nemôžu byť oba súčasne platné. Z takto vyhláseného a odôvodneného rozhodnutia nie je zrejme, či súd aplikoval pri rozhodnutí ohľadom vzťahu podniku sťažovateľa a masy BSM právnu úpravu § 143 a § 150 OZ tak, že podnik sťažovateľa tvorí masu BSM a teda je nutné pri vyporiadaní aplikovať zásadu § 150 OZ prvá veta, alebo súd určil, že podnik sťažovateľa tvorí oddelený majetok sťažovateľa a teda je nutné pri vyporiadaní aplikovať zásadu § 150 OZ druhá veta. Lubovoľné zamieňanie zásad definovaných pre vyporiadanie BSM v § 150 prvá a druhá veta nie je podľa platného práva možné. Zo znenia Občianskeho zákonníka jednoznačne vyplýva, že zásada definovaná v § 150 prvá veta sa aplikuje pri vyporiadavaní majetku tvoriaceho masu BSM a zásada podľa § 150 OZ druhá veta sa aplikuje výlučne v prípade vyporiadavania hodnoty oddeleného majetku manžela.

Porušovateľ potvrdil rozsudok ako vecne správny...

... Z argumentácie porušovateľa tak vyplýva, že porušovateľ má za to, že podnikateľský majetok sťažovateľa tvoril masu BSM. Porušovateľ ďalej v bode 38. odôvodnenia (str. 14) hodnotí, že súd prvej inštancie správne zistil skutkový stav veci. Porušovateľ sa ale vôbec nevyjadril k nesprávnej aplikácii zásad určených pre vyporiadanie BSM v § 150 OZ prvoinštančným súdom, resp. z rozsudku porušovateľa je zrejme, že porušovateľ tento nezákonný postup súdu prvej inštancie označil za správny aj vo vecnej rovine a v rovine právneho posúdenia. Takýmto rozhodnutím porušovateľ porušil vyššie vymenované základné práva ľudské práva sťažovateľa...

... Porušovateľ prikázal do výlučného vlastníctva sťažovateľa vec (podnik), ktorý v danom čase bol vo výlučnom vlastníctve sťažovateľa a súčasne de facto podmienil ďalšie pokračovanie nerušeného výkonu práva vlastníť majetok sťažovateľa tým, že 1/2 hodnoty svojho majetku musí uhradiť inej osobe bez toho, aby na to existoval akýkoľvek zákonný dôvod (keď sťažovateľovi uložil povinnosť vyplatiť žalobkyni súdom určenú 1/2 hodnoty podniku sťažovateľa). Takýto postup súdu je jednoznačne nezákonným zásahom do a) základného práva sťažovateľa vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a do b) základného práva sťažovateľa vlastníť majetok podľa čl. 11 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd.“

Sťažovateľ namieta, že krajský súd v napadnutom rozsudku nedáva odpoveď na základnú otázku a to, či považoval za preukázané, že podnik sťažovateľa je alebo nie je súčasťou „masy BSM“, resp. či podnik sťažovateľa tvorí alebo netvorí oddelený majetok sťažovateľa. Na základe uvedeného sťažovateľ považuje napadnutý rozsudok krajského súdu za arbitrárny, ktorý závažným spôsobom zasahuje do základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. podľa čl. 36 ods. 1 listiny a práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Na základe uvedeného sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol:

„... Základné právo [REDAKOVANÉ] nar.: [REDAKOVANÉ], trvale bytom: [REDAKOVANÉ] vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, základné právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, základné právo vlastníť majetok podľa čl. 11 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, základné právo na súdnu ochranu podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd rozsudkom a ľudské právo na spravodlivý súdny proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ľudských právach a základných slobodách rozsudkom Krajského súdu v Bratislave zo dňa 19. 9. 2018, spis. zn.: 4Co/183/2016-1103 porušené bolo...

... Rozsudok Krajského súdu v Bratislave zo dňa 19. 9. 2018, spis. zn.: 4Co/183/2016-1103 sa zrušuje a vec sa vracia Krajskému súdu v Bratislave na ďalšie konanie...

*... Krajský súd v Bratislave je povinný uhradiť [REDAKOVANÉ]
nar.: [REDAKOVANÉ], trvale bytom: [REDAKOVANÉ] trovy konania do dvoch
mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.“*

II.

Podľa čl. 127 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Ústavný súd v súvislosti so skúmaním podmienok konania o sťažnosti sťažovateľa v rámci jej predbežného prerokovania zistil, že sťažovateľ podal 18. januára 2019 dovolanie smerujúce proti napadnutému rozsudku krajského súdu. Následne ústavný súd zistil, že okresný súd spis vzťahujúci sa na konanie vedené pod sp. zn. 8 C 106/2003 na rozhodnutie o podanom dovolaní Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky do času predbežného prerokovania sťažnosti ešte nepredložil.

Pri posudzovaní sťažnosti ústavný súd vychádzal z princípu subsidiarity, na ktorom je založená jeho právomoc rozhodovať o sťažnostiach podľa čl. 127 ods. 1 ústavy. Zmysel a účel subsidiárneho postavenia ústavného súdu pri ochrane základných práv a slobôd spočíva v tom, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy veci nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Právomoc ústavného súdu predstavuje v tomto kontexte *ultima ratio* inštitucionálny mechanizmus, ku ktorého uplatneniu dôjde až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu podľa zásad uvedených v § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde (III. ÚS 149/04).

Ústavný súd odkazuje aj na svoju doterajšiu judikatúru (m. m. IV. ÚS 177/05), podľa ktorej vyčerpaním opravných prostriedkov alebo iných právnych prostriedkov, ktoré zákon sťažovateľovi na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov, nemožno rozumieť už samotné podanie posledného z nich oprávnenou osobou, ale až rozhodnutie o ňom príslušným orgánom.

V okolnostiach prípadu sťažovateľ podaním dovolania, ako aj podaním sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy vedome vytvoril stav, keď by o jeho veci mali súbežne rozhodovať dva orgány súdneho typu (najvyšší súd ako dovolací súd a ústavný súd), čo nie je v podmienkach právneho štátu rešpektujúceho princíp právnej istoty prijateľné. Vzhľadom na skutočnosť, že uplatnenie právomoci dovolacieho súdu vo veci sťažovateľa predchádza uplatneniu právomoci ústavného súdu, možno považovať podanie sťažnosti ústavnému súdu ešte pred rozhodnutím dovolacieho súdu ako predčasné (m. m. IV. ÚS 142/2010, IV. ÚS 467/2013), čo zakladá dôvod na jej odmietnutie ako neprípustnej.

V nadväznosti na uvedené ústavný súd pripomína, že aj pod vplyvom judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva vo svojej rozhodovacej činnosti zastáva názor (napr. I. ÚS 169/09, I. ÚS 289/09), podľa ktorého v prípade podania mimoriadneho

opravného prostriedku (dovolania) a súbežne podanej sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy je takáto sťažnosť považovaná za prípustnú až po rozhodnutí o dovolaní. Zároveň ústavný súd v tejto súvislosti vo svojej judikatúre uvádza (napr. m. m. I. ÚS 184/09, I. ÚS 237/09, I. ÚS 239/09, IV. ÚS 49/2010, IV. ÚS 453/2010), že lehota na prípadné podanie sťažnosti po rozhodnutí o dovolaní sa považuje v zásade za zachovanú aj vo vzťahu k predchádzajúcemu právoplatnému rozhodnutiu, s výnimkou prípadov, keď to konkrétne okolnosti veci zjavne vylučujú. Nie je preto dôvodné, aby sťažovateľ v prípade podania dovolania podal zároveň aj sťažnosť podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, pretože aj za predpokladu, že by dovolací súd dospel k záveru, že dovolanie nie je prípustné, nemožno sťažnosť podľa čl. 127 ods. 1 ústavy smerujúcu proti rozhodnutiu, ktoré predchádzalo rozhodnutiu dovolacieho súdu, odmietnuť pre jej oneskorenosť (porovnaj k tomu aj rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva z 8. 11. 2007 vo veci Soffer proti Českej republike, sťažnosť č. 31419/04, alebo rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva z 12. 11. 2002 vo veci Zvolský a Zvolská verzus Česká republika, sťažnosť č. 46129/99, jeho body 51, 53 a 54).

Na základe uvedeného ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosť sťažovateľa uplatnením zásady *ratio temporis* odmietol ako neprípustnú podľa § 53 ods. 1 v spojení s § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Keďže sťažnosť bola odmietnutá, rozhodovanie o ďalších procesných návrhoch sťažovateľa v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, a preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 7. februára 2019